

ACC. N:R

M. 6834 : 1a.

Landskap: Småland.
Härad: Årlandbårds, m. f.
Socken: Kräksmåla, m. f.
Uppteckningsår: 1940.

Upptecknat av: Carl Viking,
Adress: Furåkra, Kräksmåla.
Berättat av: Nils Svensson, m. f.
Född år 1845 i Kräksmåla socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Nils Svensson (Vanligen kallad Sven- Hanses Nisse) var född 1845 i byn Barkebo, Kräksmåla socken, Söd. å kommunens älderdanshem härstades. År 1922. Nisse var ansedd, som en grundlig krollkarl; sköt och fiskade så mät han ville, och botade sjukdomar på folk och få. Han var en godtragen kurre och många drevo gäck med honom, men gamla, vidskepliga Enblar och gummar bera frukter för honom. Mig föreföll den vidskeplige Nisse till att "vara bortan" s. v. s. litet mindre vetande, men Nisse hade höga tankar om sig själv och ansåg sig styvare bland dåtida Magiker.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6834 :1

Landskap: Småland.
Härad: Handbörd, m. f.
Socken: Kråksmåla, m. f.
Uppteckningsår: 1940.

Upptecknat av: Carl Viking
Adress: Furåkra, Kråksmåla.
Berättat av: Nils Svensson, m. f.
Född år 1845 i Kråksmåla socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vildlappskottet vanligen har kallats (1.
"skottet" var en sjukdom, som de trollkun-
niga Lapparna kände ut i luften. Det an-
da kunde drabba en ficende på huru
långt avstånd som helst, men trollappar-
na liksom "Toltserade" med sin konst
och skjuta på måfå i luften, sen fick
trollskottet träffa vem och vilken det be-
hagade. Sjukdommen kännetecknades
stärpa att den, som råkat ut därför börja-
de ämsam frysa, ämsam svettas och
väder och vind, blev spyo i lederna och
den kroppsdelen som träffats började
hårt varka och svulla. Man måste om

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6834 : 2.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking,

Härad: Handbörd, m. p.

Adress: Furåkra, Kråksmåla.

Socken: Kråksmåla, m. p.

Berättat av: Nils Svensson, m. p.

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1845 i Kråksmåla socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

möjligt var köka på bot där för innan (2.
"nåskammande saloppgång" Annars kun-
de man få "men i skottet i alla sina led".
Min föregångare på Lägenheten Furåkra het-
te Johan Petter Pettersson, och var född ¹⁸⁵⁹ här
i byn Lindshult i Kråksmåla socken, samt
dog 98-år gammal på Kommunens älder-
damskult härstades. Han antalade för mig
är sedan följande för mig. I f.d. var
Prästgård Mjösålt bodde en bonpare, benämnd
"Karl-Jansens Johan". Han var en god kyrk-
lig man på värsiden i slutet av mars
gick han till "Fällödden" här vid Mjösålt,
som och tillhör Byn Lindshult härstades.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6834:3.

Landskap: Småland.

Härad: Boandbörds, m. p.

Socken: Kråksmåla, m. p.

Uppteckningsår: 1940.

Upptecknat av: Carl Viking

Adress: Furåkra, "Kråksmåla"

Berättat av: Nils Svensson, m. p.

Född år 1845 i Kråksmåla socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sär visste "Karl-Sanfjelt-Johan" att en stor (3.
"speltopp" höll till och han tänkte prattla
ga förbud, skjuta toppen under hans vis-
ga, "Brällappräjd." Han gick efter "Häder-
spelet" och sköt 3. skott på toppen, men han
blott flydde från den ena pusan till den and-
ra. Kullet var slut för "Karl-Sanfjelt-Johan".
Han satte sig på en sten, kort före solupp-
gång. Sam han såg upp, så stod framför ha-
nam en flicka så vacker att han aldrig
sett dens like. Han sade, "Du är ledsen Kalle
ser jag för du intet fick den stora toppen, men
se du det är min fågel, men om du vill ge mig
en kyss här varje morgon i vår, så ska du

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6834:4.

Landskap: Småland.
Härad: Handbörd, m. f.
Socken: Kräkmuåla, m. f.
Uppteckningsår: 1940.

Upptecknat av: Carl Viking.
Adress: Turäkra, "Kräkmuåla".
Berättat av: Nils Svendsen, m. f.
Född år 1845 i Kräkmuåla socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

här på skjuta en kotte varje gång." Men (4.
"Karl-Saujels Johan han ilsknade till och sa-
de, "Sra åt velcke må dej dit hör du hemma
din förbannade skogräva." Så försvann han
och han begav sig på hemvägen, då small
ett skott och "Karl-Saujels Johan" byckte sig
kräffad i vänstra knäet och ryan i hop han
hade kräffats av vildlappskott och fick en
grundlig verk, men han lagade så han
fort blev skjuten över, så överga lå andra
hanom, det troddes vara "skogräva", som
villat hanom det enda, slöt lagesmannen.
Jag skall nu i närmarst följande ambala
När jag är jag hur "Fren Jänses Vike" (Nills rummet)

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6834:5.

Landskap:

Småland.

Upptecknat av:

Erik Viking.

Härad:

Handbörd, m. f.

Adress:

Furåkra, Kråksmåla.

Socken:

Kråksmåla, m. f.

Berättat av:

Nils Svensson, m. f.

Uppteckningsår:

1940.

Född år

1845; Kråksmåla socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

skjöt bort "Vild-Lapps-skottet" från (S.
Johan Pettersons märke i Barkaba kråks-
måla socken. På eftermiddagen 1906.
var jag sysselsatt med att spränga och
förbättra en kanal hos kyrkovärden och
Lantbrukaren Johan Pettersson i Barkaba
i bemälda socken. En söndagsmorgon
vid 5 tiden var Anders Pettersson (= Lantbr.
15-årig son) och hentade hem märken ut
häst-hagen, för dem skulle köra till kyr-
kan. När Anders kom hem med spuret så
han till sin far "Pappa, märken ä äntet friskt
i dag." Pettersson gick ut till stallet och fann
att det var, som sonen berättat. - På gården

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6834:6.

Landskap: Småland.

Härad: Högabörds, m. f.

Socken: Kråksmåla, m. f.

Uppteckningsår: 1940.

Upptecknat av:

Carl Viking,

Adress:

Furåkra, Kråksmåla.

Berättat av:

Nils Svensson, m. f.

Född år

1845, i Kråksmåla socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i den lilla stugan bodde Nils Svensson (G.
hos sin moder "Undertagsrentan Sven-Jans-
sä." (hebe så efter sin man Sven Jansson.) Pet-
tersson gick dit, knackade på och steg in till
Nisse; samt bad honom att gå och se på
hans märke, han var till synes intet frisk.
Nisse följde Pettersson till stallet, och efter-
som jag under mitt arbete hade kost och
lagg på gården, så kom även jag till staden.
När Nisse sett på märke förklarade han
särsäkert, "I för skjutningen, ha har råkat
ut för "Vildlappskottet", ha måste skjutas ö-
ver senast innan sola går ner i kväll, eller
blir märke förbi." "Så Nils får du ha 8

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6834 : 7

Landskap: Småland.
Härad: Handbörds, m. f.
Socken: Kråksmåla, m. f.
Uppteckningsår: 1940.

Upptecknat av: Carl Viking,
Adress: Turåkra, "Kråksmåla."
Berättat av: Nils Kuensson, m. f.
Född år 1845 i Kråksmåla socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

jälpa mej," såd kyrkovärden. "Jä ska ja
göra, men ja har så litet krut, ja tänker ba
den store, gamle husarpistolen. Han tol ett
daktit skott, s då behävs, s s då orkar fram
se. Käringa = Fan där oppe i Lappland, försi
dä ä ho, som stått ut skottet, ja har förs
vatt ute för henne." Sen ginga vi alla in
i köket för att äta frukost. Nisse sade, du
Anders får väl låna mej litet krut, ja lac i
korna ja hadde, pistolen ligger inne i kam-
met på soffan. Anders var en spjuver, han
ville höra ett riktig dunder och lade in ett
förvarlig skott krut i den gamla mynnings-
laddaren jämte det föent varande. Sen gick

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6834:8

Landskap: Småland Uppptecknat av: Carl Viking,
Härad: Handbärd, m. f. Adress: Furåkra, Kråksmåla.
Socken: Kråksmåla, m. f. Berättat av: Nils Svensson, m. f.
Upppteckningsår: 1940. Född år 1845 i Kråksmåla socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Nisse in i sin gädd och hämbade en (8.
svarvad träask i vilken han förvara-
de sina pölgrejer. Ns! Det var av stör-
sta vikt hur pistolen laddades ett vanligt
skott dugde ej. Närmast efter krutet ränn-
de Nisse in i pipan ett stort, flöttigt psalm-
bokblad, så 9. knappar av 9. sorters fruktblä-
rande träd, så lite av varjäm och enam
stulen 9. sorters "Löve" (= gagnas vid evning.)
Litet vitlök och rist lite pilspän av en sil-
verring, som varit med vid Brudvigsel
och så äter ett flöttigt psalmbokblad, därte
händhaff på cylindern. Så varb då Nisse klar
till att "Betala Loppkäringa för gammal ört."

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6834:9

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking

Härad: Handboöds, m. f.

Adress: Furåkra, Kräksmåla.

Socken: Kräksmåla, m. f.

Berättat av: Nils Svensson, m. f.

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1845 i Kräksmåla socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Pettersson ledde ut mårren ur skallet och
satte sig på en "Jordfast" sten invid gård-
brunnen, ty han måste i viss mån represen-
tera mårren och svara Nisse på hans frågor.
Stenen måste vara "Jordfast" enligt Nissas
sagor. I teckning nr 8! Så gick Nisse 3.
gänger motrörs kring mårren och stenen
och sade, "Jag skuter, jag skuter, jag skuter!"
"Vart skjuter du?" frågade Pettersson. Nisse
svarade, "Jag skuter Vild-Lappaskottet
ur mårren din 8 in i Kärunga-Fan i Lapp-
land." Så blöt 8 Sunder! Mårren blev rädd
och slet sig lös från Pettersson och sprang
över gårdet, som en "oljad Blixt." Nisse dån

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6834:10.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking,

Härad: Ålandbörd, m. f.

Adress: Furåkra, Kråksmåla.

Socken: Kråksmåla, m. f.

Berättat av: Nils Svensson, m. f.

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1845 i Kråksmåla socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

till marken, som en "död Torsh" och blodet¹⁰.
forsade ur hans näsa, så vi måste badda
honan med vatten, så han kom till ro.
Obs! Brutbladdningen var för stark, pisto-
len slets ur Nissas hand och den stora ha-
nen klyfte halva Näsan på Nisse. När
han kommit till sig spåde Nisse, "Vart ka-
sar du pistolen vägen, inte kunde väl
kärninga - Fan ka den ifrån mej?" "Ja du
Nils, det ser så ut, för vi finna den intet"
svarade vi. Först i år därefter när dom
rensat brunnen fanns pistolen i brunnen
botten. Märren, som intet velat äta
pick sin matlust äter. Vi funna henne an-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6834:11.

Landskap: Småland, Upptecknat av: Carl Viking,
Härad: Handbörd, m. f. Adress: Furåkra, ^NKräksmåla
Socken: Kräksmåla, m. f. Berättat av: Nils Svensson, m. f.
Uppteckningsår: 1940. Född år 1845: i Kräksmåla socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

en skind i grannens morotåker ivrig (11.
att prappa sig full. Nisse fick, som han
norsar en stor kaka rågblöd, 1 skäpund
salt fläsk och 16 skilling i pengar; enligt
den tiden bra betalt. När vi sen påminnte
Nisse om hans stora, frallade, näs, så
sagde han "Jä skia ja säja er pojkar, att de
ä inget lyte & bära ett stort smyte." — — —
Hur jag älskade "Jeen = Jansses Nisse skjöt
bort "Vild-Lappskottet" gång n: 2. — Någon
tid därefter blev Nisses gamla moder sjuk.
Det var lätt för Nisse konstatera att "Ha
råkat ut för "Vild-Lappskottet, 18 kar mår
be skjutas över. Pettersen med folk var ett

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6834:12.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking,
Härad: Boandbörd, m. f. Adress: Furåkra, Kråksmåla.
Socken: Kråksmåla m. f. Berättat av: Nils Svensson m. f.
Uppteckningsår: 1940. Född år 1845 i Kråksmålasocken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ett skytte från gården och mejade havre (12.
på en mätte, men jag var hemma och sköpte
de borrarna i Petterssons medja. Så kom
Nisse till mig och sade, "Mors ä läcker
bleen; ha har råkat utför skotte, ja vil-
le dej du hjälper mig ut henni på Menan,
så ja på skuta öder henni." Jag jällpte
hanam ut gumman. Sen tog Nisse sin
börja och började gå de 3 varken motvats
kring stenen och sade, "ja skuter o. m. v." "Kä-
ringen frågade, "Vart skuter du Nisse? Han
svarade, "Vild-Lappaskottek var 8 mör 8
in i Lappan." Så blit och dunder. Sen gång-
en var krutbladdningen lagom stor, så Nisse

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6834:13

Landskap: Småland.
Härad: Ålandbörd, m. f.
Socken: Kråksmåla, m. f.
Uppteckningsår: 1940.

Upptecknat av: Carl Viking,
Adress: Furåkra, Kråksmåla.
Berättat av: Nils Svensson, m. f.
Född år 1845 i Kråksmåla socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

nu d gick blodig rana, men värre blev (18.
det med "Sven = Janssa." Han blev rädd för
skottet och fick i hast en väldig diarré.
Jag tog mina borrar och gick till min arbets-
kamrat, men mötte streat Pettersson, som hört
skottet och frågade därav. Jag svarade att
det var Nisse, som skjut över ena sin, "O,
den jänen, skulle han ha ut karingass-
lirgen. Jag sade, "Tror Pettersson får ra-
ppa hem kvinnorna, antagligen behövs
karingen ett grundligt bad." "Ja, ska hem
& anfäkt Nissa = jaen, gå & skälla bekvä-
nu i skördebrädsken. Läg ner dia bora
å gå må hem, så dricker vi kaffe ment

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6834:14

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking

Härad: Boandbörd, m. p.

Adress: Furåkra, Kråksmåla.

Socken: Kråksmåla, m. p.

Berättat av: Nils Svensson, m. p.

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1845 i Kråksmåla socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vi ä hemma, så slipper du vända hem (14.
förrn kvällen." Jag gjorde så. Pettersen kuck-
ru tog sig en käringa och dottern Taji ka-
kade kaffe. Pettersen skolade på Nisse, men
han svarade, "Ja så kan du må nu, men när
di mårregula var kränk, då va du inte så
oppkäftig, men nu om ginner du inte
leva, för du ska ge na sunnataget." Jag tänk-
te de blev slagsmål för Nisse hötte åt Petter-
son med Bössan, men han låtsades inte
se det utan gick in. När han gått in så
Nisse åt mig, "Pelle ä ett nött, som inte
förstår att då anna måste på nån väg
ge sig ur människa." En krollgubbe

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

A. 6834:15.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking
 Härad: Ålandbörds, m. p. Adress: Furåkra "Bråksmåla".
 Socken: Bråksmåla, m. p. Berättat av: Carl Viking,
 Uppteckningsår: 1940. Född år 1874 i Ålgårdssöcken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

benämnd "Lille = Herra = Pelle" i Trångskult, (15.
 Ålgårdssöcken, han bodade Vildlappskott
 på följande sätt. "Stina på Fällan" hade
 fått skottet i en arm, så han förmådde ej
 väva. "Lille = Herra = Pelle" tog en 15-tum lång
 rännkäpp och klyvde i ena ändan, sen
 tog han 3 alpinuar vid passr. tum länga
 och satte en i sänder i klykan och tryck-
 te den så pinnen for över huvudet på Sti-
 na och sade, "I Fadrens" vid andra pinnen
 I Sonens och vid tredje pinnen den helge
 Andes namn vänd du åter till Lappland."
 Stina kryade på sig. Detta har jag och Pelle
 och vad jag upptecknat om "Vild-Lappskott"
 är verklig skildring. Skriv endast på denna sida! Se teckning nr 10.!